3e JAARGe. №. 193.

OOSTPOS

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.
Voor Soerabaya ℘ jaar ƒ 24.- ℘ halfjr ƒ 12.- ℘ maand ƒ 2.-
„ Java. „ do. „ 30.- „ do. „ 15.-
„ Buitenb. „ do. „ 36.- „ do. „ 18.-
„ Europa. „ do. „ 50.-
De OOSTPOST verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

MAANDAG 19 AUGUSTUS 1861.

Prijs der Advertentiën.
De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld,
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel

VERTREK DER LANDMAIL

In de maand Augustus den 26sten

ADVERTENTIEN.

(*Voor het land.*) Naar aanleiding eener van hooger hand bekomen magtiging zal op *Zaturdag den 24 Augustus a. s.* des morgens ten 8 ure, door den ondergeteekende ten zijne bureele publiek

UITBESTEDING

worden gehouden voor de **LEVERING VAN DIVERSE ARTIKELEN VAN INLANDSCHEN OORSPRONG** ten behoeve van den **Artillerie Constructie winkel**, gedurende het jaar 1862.

Omtrent de voorwaarden dezer uitbesteding kunnen dagelijks van des mogens 8 tot des namiddags 1 ure (*Zondagen uitgezonderd*), ten bureele van den ondergeteekende de verdere inlichtingen verkregen worden; alwaar eene opgave der marktprijzen van de onderscheidene artikelen ter speculatie van gegadigden ter inzage zal gereed liggen.

De Directeur van den Artillerie-Constructie Winkel
Bij ontstentenis
(1189) *De Onder directeur.*
DOORMAN.

Op Zaturdag den 31sten Augustus a. s.

Zal ten bureele van den Resident van *Soerabaya*,

EENE UITBESTEDING

worden gehouden voor den overvoer van **753** stuks **houtwerken** van *Boenga* naar *Banda*.

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen op gemeld bureau ter inzage.

Soerabaija, Namens den Resident,
5 *Augustus* 1861. *De Secretaris,*
(1201) **Ch. TROMP.**

Op Woensdag den 4den September 1861.

des morgens ten 10 ure zal ten residentie burele

EENE UITBESTEDING

worden gehouden voor de verlichting der stad *Soerabaija* gedurende 1862.

De voorwaarden dier uitbesteding liggen ter inzage op gemeld bureau.

Soerabaija, Namens den Resident,
9 *Augustus* 1861. *De Secretaris,*
(1219) **CH. TROMP.**

(*Voor het land.*) De Hoofd-Ingenieur, Chef der 4de Waterstaats afdeeling, maakt bekend, dat op *Zaturdag den 31sten Augustus* 1861, des morgens ten 10 ure, ten zijnen kantore te Soerabaija, in het openbaar zal worden uitbesteed:

het bouwen eener gevangenis te Sidho Ardjo (*Residentie Soerabaija*) volgens bestek en voorwaarden, liggende ten gemelden kantore ter inzage van belanghebbenden.

De Hoofd-Ingenieur voornoemd,
(1241) **P. J. G. BEIJERINCK.**

Met referte aan de advertentie dd. 15 Julij jl. opgenomen in de *Javasche Courant* van den 31sten daaraanvolgende No. 61, maakt de Resident van Soerabaija bekend, dat de daarbij bedoelde

UITBESTEDING,

voor de levering van **benoodigdheden ten behoeve der verschillende departementen** alhier gedurende het jaar 1862 en voor de jaren 1862, 1863 en 1864 in den dalm van den Regent van Soerabaija zal worden gehouden **op Zaturdag den 14den September a. s.** des morgens ten 10 ure.

De voorwaarden dier uitbesteding liggen ter inzage op het residentie kantoor alhier.

SOERABAYA, *den 10den Augustus* 1861.
NAMENS DEN RESIDENT:
De adsistent resident voor de Comptabiliteit,
(1226) **W. HAPPÉ.**

UITBESTEDING.

Ingevolge last van den luitenant kolonel waarnd. plaatselijke kommandant zal door de ondergeteekenden op den 31sten Augustus a. s., des voormiddags ten 10 ure in de groote militaire Kantine alhier eene publieke uitbesteding worden gehouden, van de LEVERANCIE VAN DRANKEN benoodigd voor het garnizoen en de daarbij behoorende posten.

Het contract zal loopen v/m. 1 Januarij t/m. Ult. December 1862; wordende de consumptie voor dat tijdsverloop begroot op ±

1800	kelders genever	à 15	fl.
300	kisten bier	„ 48	„
100	„ roode wijn	„ 48	„
35	dozijn brandewijn.		

De verdere voorwaarden zijn voor belanghebbenden dagelijks in gemeld gebouw zoomede op het plaatsbureau ter inzage.

SOERABAYA, *den 12den Augustus* 1861.
De officieren Commissarissen,
O. F. van CATTENBURCH, kapt.
(1230) W. E. BERKHOLST 1e. luit.

(*Voor de Politie*). De ondergeteekende maakt bij deze bekend, dat de Wijkmeester J. W. VAN LOO van wijk Lt. T wegens vertrek eervol is ontslagen, en in diens plaats benoemd de heer B. F. OVERBECK.

SOERABAYA, *den 15den Augustus* 1861.
De Assistent Resident
Voor de Politie.
(1254) **E. DIRBETS.**

VENDU DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 20sten Augustus 1861.

Bij den heer *de Visser*, in de Rosendoornlaan van Meubelaire goederen en

Bij den heer *Kuiper*, aan de Werfstraat van diverse goederen.

Op Woensdag den 21sten Augustus 1861.

Bij de heeren *Lloyd, & Co* aan de Kalimaas van diverse goederen en 's avonds bij den heer *Nash*, aan de Societeitstraat van Boekwerken.

Op Donderdag den 22sten Augustus 1861.

Bij den Chinees *Han Lion Tjang*, in de Chins. kamp van 600 krandjangs witte en 200 zakken bruine suiker en

Bij den heer *Heijmas*, in de Chin. kamp van diverse goederen.

Op Vrijdag den 23sten Augustus 1861.

Bij den Luitenant *Coster*, te Gatottan van meubelaire goederen en

Bij den heer *van Raalten*, aan de Societeitstraat van Meubelaire goederen.

Op Zaturdag den 24sten Augustus 1861.

Bij het Marine Etablissement aan de Kaliemaas van afgekeurde houtwerken. (1246)

GEBOORTEN.

Bevallen van een doodgeboren kind (*ZOON*) CAROLINA, WILHELMINA, FREDERIKA SCHAEGEN, echtgenoote van

BEZOEKIE, 12 *Augustus* 1861. C. F. RENOULT.
Kennisgave. (1256)

Voorspoedig bevallen eenen *ZOON*
W. C. SCHAEGEN, geb. *de Koste*.
Soerabaya, 17 *Augustus* 1861. (1264)

STERFGEVALLEN.

Heden overleed ons *ZOONTJE* **Karel Ferdinand Julius**, in den ouderdom van ruim 4 jaren.

PADJARAKAN (*Probolingo*), F. E. J. BRAUNS,
9 *Augustus* 1861. J. C. BRAUNS.
(1257) *Vermeulen-Krieger*,

EENE ZAAK.

Novelle door G. Keller.

(*Vervolg.*)

De heer Horks, wiens ongeloof tot het ruwste bijgeloof oversloeg, wilde een transactie sluiten, maar Delor antwoordde, dat die hier onmogelijk was, het zou hem echter tot kalmte stemmen, wanneer hij zich zelven minder te verwijten had, en hij raadde hem daarom in elk geval aan, die „zaak" op te heven.

— Ik geef ze op, ik zal er niet meer aan denken, maar laat dan mijn kind behouden blijven," en Horks weende en kermde weder en Delor won geen duim breed.

— Zeg dan ook dat gij afstand doet van het proces," riep Horks op gejaagden toon tot Grazer.

— Gij weet Horks, dat *ik* nooit de zaak verlangd heb," sprak Grazer kalm, „en als het baten kan," voegde hij er sarkastisch tot Delor bij: „als het baten kan om tot zoenoffer te dienen, doe ik zooveel te eer afstand van mijn regt."

Delor beantwoordde de uitdaging niet; het was hier de plaats niet om zich tegen dit heidensche verwijt te verdedigen. Hij nam slechts nota van de beide verklaringen en ging voort met Horks toe te spreken, maar toen dit bleek geheel nutteloos te zijn, wendde hij zich tot diens echtgenoot, en Mien, die intusschen terstond hoed en shawl had neergelegd en die kleine diensten vervulde, die in elke ziekenkamer noodig zijn, en onder de hand bij mevrouw Horks den moed en de hoop weder hadden opgewekt. Het knaapje was toch nog niet dood en zoolang er leven was mogt men immers hopen; en de natuur was zoo weldadig, en kindertjes konden zoo veel verdragen; en de nacht bragt zoo menigmalen een keer in de zaken. Zoo voortpratende op eenvoudigen hartelijken toon, was zij er eindelijk in geslaagd bij hare vriendin weder het vonkje hoop tot een vlammetje aan te blazen en de sprakelooze moeder had weder bewijzen gegeven, dat zij nog aan iets anders dacht dan aan het sterven van haar kind.

De toespraken van Mien hadden haar veel meer goed gedaan dan het troostbetoog van dominé Delor. Niet dat deze niet veel welsprekender was, maar bij Mien kwamen de woorden regtstreeks uit het hart, omdat zij symphathiseerde met die ongelukkige vrouw; hij sprak ze meer ex officio gelijk hij ze reeds zoo menigmalen ex officio had toegesproken; en nu moge de toast van hem die gewoon is te spreken schooner zijn dan van een onervarene, een troostwoord eischt iets meer, en dat meerdere bezat Mien. Dominé Delor verwijderde zich eindelijk; hij zou dien avond nog eens terugkomen, vertrouwende dan de ouders kalmer te zullen vinden. Welken grond hij voor dat vertrouwen had, zeide de predikant niet, en Grazer vroeg het zich zelven af, terwijl hij hem minachtend nazag. Grazer begreep dat hij zelf veel hooger stond — van zijn kant besefte dominé Delor dat hij hier het beste deel had gekozen.

Mien dacht noch het een noch het ander.

Toen de predikant vóór bij zich ter rust begaf nog even bij de Horksen aanliep, werd hij door Mien open gedaan.

— Is het afgeloopen", vroeg hij fluisterend.

— Neen," antwoordde Mien, eveneens op gedempten toon, „integendeel, ik geloof dat het kind tot kalmte komt, en de dokter heeft er ook nog al idée op. Maar wij moeten rust houden. Grazer houdt Horks gezelschap in de voorkamer en ik blijf bij den zieke. Mijdheer Leuven zal mij immers wel kunnen missen?"

— Ik zal het wel met hem in orde maken voor u," zeide Delor en haastte zich naar zijne woning.

In het stoffige vunze kantoor zaten Horks en Grazer tegenover elkander: Horks in zijn eigen stoel, luisterende naar elk gedruisch, en elk oogenblik meenende dat de deur der achterkamer geopend werd en men hem kwam roepen. Grazer half dommelend gebogen over een stuk papier, waarop een algebraïsch problema half stond uitgewerkt — met één gegeven te weinig: dat éépe gegeven, dat Grazer altijd zocht in zijn werk en in zijn leven, dat ééne gegeven, dat de sleutel was van alle raadselen, zedelijke en stoffelijke, physische en metaphysische. En hij peinsde over dien sleutel en die raadselen, over dat ééne gegeven dat den mensch ontbrak, en dat dien verheven mensch de onmagtige afhankeling maakte van iets wat hij niet kende; was dat iets God of noodlot of toeval of iets anders? Had dominé Delor gelijk of hij? Grazer haalde werktuigelijk een muntstukje uit zijn zak en wierp: kruis of munt; Delor of hij; 't was munt.... Grazer had het aan 't regte eind; Grazer had gelijk.

Horks zag het wezenloos aan; voor hem was het vel-

maakt onverschillig — als hij zijn kind maar behield!
En hij behield zijn kind. De ziekte had uitgewoed, de krisis was overwonnen en met den dag nam de knaap toe in kracht en Horks kon weder aan zijn zaken denken en ook aan *de* zaak. De woorden, in de ziekenkamer gesproken, waren hem ontgaan, of liever hij beschouwde ze uit het oogpunt van zijn vak: vi coactus; ze hadden dus geen kracht en dominé Delor had immers zelf gezegd, dat zulke beloften niets ter zake afdeden. Bovendien hij moest leven, en de dokters- en apothekers-rekeningen moesten ook betaald worden, dat was ook pligt.

In die stemming kwam hij bij Grazer om hem zelve den uitslag mede te deelen van de zaak van Mandersen, die van alle regtsvervolging was ontslagen, op grond van een aantal consideratiën, de een al meer afdoende dan de ander, maar die allen te zamen toch geen dag konden terugkoopen van den tijd, die Mandersen preventief achter slot had doorgebragt.

— Ons eerste proces hebben wij gewonnen, Grazer," sprak Horks, de werkkamer van zijn principaal binnentredende, „Mandersen is vrij gesproken."

— Dat is jammer," sprak Grazer, „hij zat daar goed."

— Maar Grazer, begrijpt ge niet, dat die vrijspraak eene ontzaggelijke kracht schenkt aan onze zaak; zij was er bepaald door geënfonceerd, als Mandersen veroordeeld was."

— *Onze* zaak; gij zult er toch niet mede voortgaan?"

— Wel zeker."

— En uwe belofte."

— Welke belofte?"

— Dien nacht, toen uw kleine jongen zoo ziek was."

— Maar Grazer, je, ge vat toch wel, dat hetgeen iemand zoo zegt in zijne zenuwachtigheid, geene verbindende kracht heeft."

— Dat vat ik niet," antwoordde Grazer droog. „Gij hebt het gezegd, en al behoeft gij de toezegging niet na te komen aan dien god van dominé Delor, ge zijt het jegens u zelven verpligt."

— Ba," zeide Horks, „ge zijt al even kleingeestig als de rest."

— Een man, een man, een woord, een woord, Horks. Tot tweemaal toe hebt gij het verklaard en het mij toen ook doen verklaren, dat het proces uit de wereld was."

— Maar....." „Als mijn kind eens gestorven was," wilde Horks zeggen; die woorden echter konden niet over zijne lippen en hij zweeg.

— Geen *maar,*" hernam Grazer; wilt gij het proces voortzetten, „ik kan het u niet beletten, maar ik zou u voor een schurk houden."

— Wees nu toch verstandiger, Grazer; gij zelf zoudt er het meeste nadeel bij hebben; de uitschotten, die ik u gedaan heb, zouden ophouden; waarlijk *ik* profiteer er niet veel bij, maar gij zoudt er door aan het kortste eind geraken."

„Het zij zoo," sprak Grazer gelaten, „wat ik gezegd heb, dat heb ik gezegd," en hoe Horks ook redeneerde, zijn principaal was niet te bewegen om zich verder aan de zaak gelegen te laten liggen.

— Dan doe ik het alleen," sprak Horks, heengaande.

— Dat zullen wij zien," mompelde Grazer bij zich zelven; „ik zal de heeren Leuven waarschuwen." Eerst meende hij naar dominé Delor te gaan, maar bij later inzien gaf hij er de voorkeur aan, een van de Leuvens zelf te spreken. Piet Leuven kwam hem wel de geschiktste voor, maar Piet Leuven was uit toen Grazer zich aanmeldde, en, ten einde niet langer zijn goed voornemen onvervuld te doen blijven, ging hij maar door naar Jan Leuven: die was zeker te huis.

— Herman Grazer," herhaalde Leuven, verschrikt. „Mien durft gij hem te ontvangen?"

— Wel zeker mijnheer Leuven, 't is een best mensch, laat hem maar boven komen; maar spreek niet over godsdienst met hem; dan is hij niet te houden."

Leuven beloofde het en Grazer werd toegelaten.

— Mijnheer Leuven," begon hij, „ik kom u eene mededeeling doen; als Horks u spreekt van dat proces, dat hij namens mij voeren zou, zeg hem dan maar uit mijn naam dat hij een schelm is."

— Zou u hem dat niet liever zelf zeggen?" vroeg Leuven bescheiden.

— Dat heb ik al gedaan, mijnheer, maar hij zegt toch te willen voortgaan, en hij, zoowel als ik, hebben ons woord gegeven, dat wij 't niet zouden doen, en mijn woord is mij heilig.

Leuven knikte even; dat woord heilig klonk hem verdacht toe, dat begon zoo iets van godsdienst te hebben, en dan was Grazer niet te houden, had Mien gezegd.

(*Wordt vervolgd.*)

BENDYTUIGEN.
DUBBELLOOP JAGTGEWEREN, in mahony houten kisten.
JAGTGEREEDSCHAPPEN.
MAILKOFFERS.
NAGEMAAKT LEDER.
ZAGEN.
PATJOLS.
GOEDE PORTER en ALE.
WIJDERS:
GROOTE SPIEGELS met vergulde en verzilverde lijsten.
JAPANSCHE WASCHSTELLEN.
SCHEER- en PENNEMESSEN.
PROPATRIA PAPIER, enz.

NB. Goederen mogen op deze Vendutie niet bijgebragt worden. (1221)

HOUT-VENDUTIE.

Op een nader te bepalen dag
in de maand *September e. k.*
te Modjokerto,
van p. m. 1000 BALKEN,
allen zeer geschikt voor den afvoer gelegen, afkomstig van den HOUT-AANKAP van den Heer W. B. LOUDON, te *Blitar*. (1247)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP PADANG.

Kapt. Guijot,
vertrekt naar BATAVIA via SAMARANG,
op Donderdag den 22sten Augustus.
Adres bij
(1263) **W. CORES DE VRIES.**

Vertrekdagen der stoomboot

OENARANG.

Kapitein **S. van Hulstijn,**

Van **Batavia**	naar **Samarang**	3	en 18	Augustus.
„ **Samarang**	„ **Soerabaija**	6	„ 21	„
„ **Soerabaija**	„ **Samarang**	10	„ 25	„
„ **Samarang**	„ **Batavia**	12	„ 27	„

De Agenten,
(1178) **ADAM & CO.**

STOOMVAART

langs de Noordkust van Java.
Gedurende de maand Augustus,
is het vertrek der stoomschepen.
Van SOERABAYA via SAMARANG naar BATAVIA, bepaald *op den* 7den, 15den, 22sten & 29sten.
Adres bij
(1154) **W. CORES DE VRIES.**

TE KOOP

Eene zoo goed als nieuwe BENDY met engelsche veren, oliebussen dubbel stel wielen.
Een hardloopend SCHIMMEL SANDELHOUT BENDY-PAARD.
Eene compleet ENGELSCH BENDY-TUIG.
Te bevragen bij de uitgevers van dit blad.
(1270)

TE HUUR

EEN HUIS

op Genteng,
te bevragen bij
(1168) **OECHSMAN.**

BENOODIGD

Op eene TABAKS-ONDERNEMING een **OPZIENER,** die grondig met het vak bekend is, men vervoege zich bij
(1252) **ADAM & CO.**

SOCIETEIT CONCORDIA.

ALGEMEENE

VERGADERING

Op Maandag den 19den dezer,
des avonds ten *acht* uren,
tot het vaststellen van het nieuwe reglement.
NAMENS DE DIRECTIE,
De Secretaris,
15 *Augustus* 1861.
(1253) **STOELMAN.**

Een Nederlander, de Javaansche taal magtig, zes jaar werkzaam bij de TABAKS-CULTUUR, en dus volledig bekend met die cultuur en derzelver verdere bereiding voor de Europesche markt, zag zich gaarne geplaatst als administrateur eener diergelijke onderneming. — Hij is ook niet ongenegen zich te associeren met iemand, die eene nieuwe tabaksonderneming zoude willen oprigten. Adres Letter **A**, bij de uitgevers dezes.
(1162)

Uitgave van **LE ROY & CO,** *te Soerabaya.*

ITINÉRAIRE KAART

DER

Residentie Soerabaya,

zamengesteld door den Controleur der 2de Klasse bij de Landelijke Inkomsten en Cultures

H. F. VERPLOEGH.

Op Steen gebragt ter Lithographie van A. J. BOGAERTS, werkzaam aan de Koninklijke Militaire Akademie te *Breda*; op de Schaal van 1 : 200,000. Een Blad, breed 42 en hoog 52 Ned. Duimen binnen het Kader.

Op deze **Kaart** zijn niet alleen aangewezen de Regentschappen *Soerabaya, Sidho-Arjo, Gresik, Lamongan, Sidajoe* en *Modjokerto*, met hunne Onder-Districten, maar ook de groote en kleine Wegen, de Telegraaflijn, de verschillende Grenzen, de Poststations, de Afstanden met het getal Palen uitgedrukt; voorts de Woningen der verschillende Autoriteiten, Koffij- en Zoutpakhuizen, Fabrieken van Particulieren en op Gouvernements-Contract; Bruggen, Rivieren, Sluizen, Dammen, Bergen, Bosschen, Moerassen, Vijvers, enz. enz.

Prijs

Op Doek gedrukt, in Étui,............... *f* **10.00.**
Op Papier, Gevernisd op Rollen......... *f* **10.00.**

Alle boekhandelaren in Indie nemen daarop bestellingen aan.
(1195)

Een jongeling, op Java geboren, oud 19 jaar, hebbende verscheidene jaren op de kusten gevaren tot den rang van 2de Stuurman, wenschte zich gaarne op eene TABAKS FABRIEK geplaatst te zien.
Adres Letter **H** bij de uitgevers dezes. (1196)

PAS UITGEPAKT.

Een prachtig factuur:
GEBORDUURDE, STROOKEN.
„ TUSSCHENZETSELS.
„ JAPONNEN.
„ ZAKDOEKEN.
„ KRAGEN.
HAARNETJES met goud en kwasten.
GLACÉE HANDSCHOENEN merk *Sevijn*.
MANILLA SIGAREN- KOKERS.
Zeer nette KINDERPETJES.
BARÈGE in vele kleuren.
MOUSSELINE „ „ „
WIT PICQUÉ.
KLAMBOEGOED.
LINTEN en SORTIES DE BAL.
bij
(1250) **M. KOOSE.**

PAS ONTVANGEN

EEN PRACHTIG FAKTUURTJE

ECHT RUSSISCH ZILVER,

bestaande uit:
KOPPEN en SCHOTELS, KINDERBEKERS, WATERKANNEN, enz.
GELDTROMMELS in verschillende grootten.
RONDE AMERIKAANSCHE KLOKKEN met en zonder wekker.
SIGAREN- STANDAARDS en ETAGÈRE VOORWERPEN.
bij
(1251) **M. KOOSE.**

OP NIEUW ONTVANGEN.

Eenige fraaije **RIJTUIGEN** als:
VIS-à-VIS,
EN
MIJLORDS
uit de bekende rijtuigfabriek van OUDART FRÈRES te Batavia.
(1259) **E. TEN BRINCK & CO.**

Aangebragt per Friesland.

2 SOLIDE BRANDSPUITEN
met toebehooren,
en
eene bijzondere groote en naauwkeurige
BASCULE met GEWIGTEN.
(1255) **ARNOLD & ZONEN.**

Ancienne Maison LE ROUX & Cie.
Successeurs

ABALAIN, DURAND & Cie.

REGTSTREEKS VAN **Parijs** ONTVANGEN.

Prachtige Maçonieke Versierselen

ALS:
TABLIERS.
DEGENS en DOLKEN.
MEESTERBANDEN.
LOSSE ORNAMENTEN.
(1266)

Ancienne Maison Le Roux & Cie.

SUCCESSEURS

ABALAIN DURAND & Cie.

PAS ONTVANGEN.

Sla-olie.
Hollandsche en Engelsche **augurkjes.**
„ „ „ **zalm.**
Kalfsrollade in halve blikken.
Diverse **vleeschen** in blik.
Plumpudding.
Saucisse de boulogne.
Paté de foie gras.
Hollandsche **asperges** en **aspergepunten.**
Deensche **asperges.**
Fransche „
Julienne soep.
Petits pois.
Celeri au jus.
Sardines à l'huile.
Vinaigre astragon.
Zwitsersche **kaas.**
Prunes d'Ente.
Rozijnen.
Krenten.
Tafelamandelen.
Vanille beschuit.
Pic-Nic. } *beschuit.*
Arrowroot }
Gom pastilles.
Jujube pastilles.
Chocolaad figuren.
Likeur bon-bons.
Bruidsuikers.
Chocolaad in koekjes van LOUIS FRÈRES in pakken van halve ponden.
Poeder chocolaad.
Vanille per stuk en per pond.
Vruchten op **water.**
„ „ **brandewijn.**
Kandij vruchten.
Hollandsche **likeuren.**
Vanille stroop.
Kirschwasser.
Bourgogne.
Chateau Leoville.
Chateau Latour.
Chateau Larose.
Ludon Medoc.
St. Julien Medoc.
Degeres Pauillac.
Chateau Dégiscours.
Portwijn.
Madera.
Kersenwijn.
Champagne Veuve Cliquot.
„ **Duc de Montebello.**
Echte JOHN ALBERTY **cognac.**
„ **Pelerin** „
„ **Barcelona brandewijn.**
Parfumerien van de Société Hygiènique en Société Parisienne.
Eau de cologne merk **H. S.**
Welriekende **tandpoeders.**
Politoer en **spiritus.** (1248)

BENOEMINGEN, BESLUITEN enz.

JAVASCHE COURANT

van den 14den Augustus 1861, no. 65.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van *Nederlandsch-Indie* gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! *doet te weten*:

Dat Hij, willende voorzien in de wijze van onderteekening van de stukken bij de Javasche bank, ingeval van afwezigheid of verhindering van den president of den secretaris van die bank;

lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het *Reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch-Indie*;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Aan artikel 60 van het octrooi en reglement voor de Javasche bank (staatsblad 1859, no. 96), toe te voegen de volgende bepaling:

„Bij afwezigheid of verhindering van den president of den „secretaris, geschiedt de onderteekening der stukken voor „hen, door een der directeuren."

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst, en, voor zooveel noodig, in de Indische en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder eogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Buitenzorg*, den 13den Augustus 1861.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,

A. LOUDON.

(Staatsblad no. 69.)

Bij Koninklijk besluit van den 20sten Mei 1861, no. 50, is de kolonel C. G. van Dentzsch, chef van het wapen der artillerie van het leger in Nederlandsch-Indie, met verlof in Nederland, op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst ontslagen, onder toekenning van pensioen, en zulks met ingang van 1 Junij 1861.

Civiel-Departement.

OPGEDRAGEN:

De waarneming der betrekking van gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, aan den luitenant-kolonel der infanterie W. E. Kroesen, thans waarnemend resident van Palembang, tevens militair kommandant aldaar.

BENOEMD:

Tot resident van Palembang, de resident der Lampongsche districten J. A. W. van Ophuijzen.

BIJ DE SUBCOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE MADIOEN.

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, als lid, ds. A. C. van Maarseveen, predikant bij de Protestantsche gemeente aldaar, — onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten.

BENOEMD:

Tot lid, C. H. G. van Zijll de Jong, kontroleur der tweede klasse bij de landelijke inkomsten en kultures.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de majoor der artillerie C. A. N. Boers.

BENOEMD:

Tot kommandant der artillerie van Sumatra's Westkust en Onderhoorigheden, de majoor der artillerie A. J. Doorman, thans onder-directeur bij den artillerie-constructiewinkel te Soerabaija.

Tot kommandant der artillerie in de tweede militaire afdeeling op Java, de majoor der artillerie J. G. A. Kempees.

Tot onder-directeur bij den artillerie-constructie-winkel te Soerabaija, de kapitein der artillerie H. G. Boumeester, van het personeel.

Marine Departement.

BENOEMD:

Tot eersten machinist bij de dienst der Gouvernements schoeners en kruisbooten J. M. van Aken, laatst als machinist gedetacheerd in Japan.

NEDERLANDSCH INDIE.

Soerabaya, den 19den Augustus 1861.

TELEGRAM.

BENOEMD:

Tot assistent resident te Soerakarta, de controleur der eerste klasse G. J. van der Tuuk.

ONTSLAGEN:

Op verzoek, eervol, de opzigter der eerste klasse van den waterstaat, werkzaam te Probolingo J. G. R. de Lavalette.

GESTELD OP NONACTIVITEIT.

De eerste luitenant der infanterie E. N. E. van Oordt.

Aangekomen & Vertrokken Personen.

19 Augustus

(*Volgens opgave van de Policie.*)

Aangekomen.

G. A. Hogenraad, van Pasoeroean. M. H. Brandes, van Banda Neira. H. van Krieken, van Kedirie.

Vertrokken.

J. van Wiet, naar Modjokerto.

Mail Telegram.

De mail is gisteren te Batavia aangekomen.

Als Nederlandsch nieuws meldt men:

dat de regering door de tweede kamer der Staten Generaal zal worden geinterpelleerd:

1°. Omtrent de gegeven inlichtingen aan den heer J. U. B. Money, opgenomen in diens werk Java, or how to manage a colony enz. en,

2°. over de neutraliteitskwestie omtrent Amerika.

De verdediging van den oud-resident Bekking zag het licht, en zoude diens beschuldiging op goede gronden weêrlegd zijn.

Benoemd tot ridders van den Nederlandschen leeuw, de heeren Mr. W. H. Du Cloux, directeur der middelen en domeinen, S. van Deventor Jsz, resident van Banjoemas en A. W. Kinder de Camarecq, resident van Bagelen.

HANDELSBERIGTEN.

Koffij goed ordinair Java 40, Suiker iets vaster No. 16 ƒ 36½.

Rijst iets lager, verkocht 14/m balen Neeransie ƒ 6⅛, Thee lager, vooral Pecco 130 à 133, Katoen te Liverpool ⅛ à ¼ ct. hooger; Indigo vast, Specerijen lager, Tin 70 verkocht, Koehuiden 35 à 37 verkocht.

Zoo als wij vernemen bestaat het voornemen om bij het Regiment Oost-Indische kavallerie als proeve twee kompagnien van Australische paarden te voorzien.

BATAVIA, Berigten van Bandjermassing dd. 6 Aug. jl., echter gedeeltelijk reeds vroeger opgenomen vermelden nog:

De Majoor Schuack is met ± 120 man opgerukt naar Karau, boven Tameang Laijang, medegeleiders der kolonne zijn de kapitein Bode, de kapt. Tihou, de Luitenants Croes en Lannoij en de officier van gezondheid 2de klasse Luchtmans. De vijand had zich te Anahom, digt bij Karau, verzameld, een 800 man sterk, en nu hoopt deze kolonne hem in den rug te vallen.

De Wd. militaire kommandant de Luitenant de Brauw te Mengkatib, heeft in den nacht van den 3den op den 4den Augustus vermeesterd twee praauwen, welke den vijand gingen provianderen en heeft in beslag genomen 1000 pd. zout. 20 pd. lood, 15 pd. peper, 50 pd. tabak; deze vaartuigen wilden naar de Berito onze versterking voorbij sluipen.

Kapitein van der Heide heeft in Alei negen versterkingen genomen, den vijand verjaagd en is de 1e Luitenant Vogel ligt gewond aan de kin.

Boven Martapoera is gesneuveld de Luitenant Ferwerda, die in de laatste maanden in de gelegenheid was, zich bijzonder te onderscheiden; een schot in den buik deed hem na kalme en bedaarde beschikkingen gemaakt te hebben, den geest geven; de vijandelijke versterkingen waren alle verovend.

Z. M. stoomer de *Celebes* heeft bij het beproeven van het opruimen eener versperring in de Boentot rivier, boven Mengkatib gelegen, 2 gekwetsten bekomen.

Te Bandjermassing is alles rustig, en er heerscht overal, waar geen vijand is, een gewenschte rust.

(J. B.)

X. schrijft ons uit Banjermassing:

„Toen Midden-Java in den aanvang van dit jaar door eene algemeene overstrooming werd geteisterd, toen op de tijding dier ramp liefdegiften werden bijeengebragt tot leniging van het lot der ongelukkigen die daardoor have en goed hadden verloren, toen dit berigt ook te Banjermassing werd vernomen, leverden de expeditionaire troepen in deze gewesten een ondubbelzinnig bewijs van den goeden geest die hen ook in dit opzigt bezielt.

Ook bij hen toch — ondanks de vele gevaren waaraan de meesten hunner zelven waren blootgesteid, ondanks de vele beslommeringen, aan het woelige expeditieleven verbonden — verwekte die treurmare eene algemeene deelneming.

Die deelneming bleef zich niet louter tot woorden bepalen, maar ieder gaf naar zijn vermogen, de soldaat stond van zijn niet zeer ruim tractement een dag soldij af om het lot dier noodlijdenden te verzachten, en zoo werd al spoedig eene som van ruim ƒ 2000.— voor dit menschlievend doel bijeengebragt.

Mogt dus al bij sommigen onzer Javasche medeburgers weinig belangstelling meer worden gevonden, voor hen die thans reeds meer dan twee jaren aan den hardnekkigen krijg in deze gewesten deelnamen, mogt bij sommigen de weinige belangstelling die hen vroeger in dit opzigt bezielde, welligt reeds plaats hebben gemaakt voor eene algeheele onverschilligheid, mogten de meesten de daden van moed, volharding en edele zelfopoffering, zoo dikwerf door menig braaf soldaat aan den dag gelegd, zelve niet hebben gadegeslagen, het expeditionaire troepengedeelte hier ter kuste heeft duidelijk genoeg doen blijken, sympathie te gevoelen voor Java en zijn bewoners, heeft bewezen dat ondanks een langdurig verblijf in de onherbergzame oorden van Borneo de gedachte aan hen steeds levendig is gebleven niet alleen, maar dat het ook weet te helpen daar waar hulp noodig is, daar waar de stem der menschlievendheid dit vordert.

Gelukkig mag men zich rekenen, dat het soldatenhart ofschoon dan ook al dikwijls door een ruwe schors omhuld, voor dergelijke edele indrukken vatbaar is, dat die regtschapenheid hen bezielt, die geroepen zijn om over de eer en de belangen van het land en van onzen koning te waken en daarvoor het zwaard te voeren."

De redactie kan niet nalaten den geachten inzender te verzekeren, dat — mogen al „*sommigen*" weinig belangstelling gevoelen voor den krijgsman in Bandjermassing — er toch op Java *velen* gevonden worden, die hart voor hem hebben, zijne dappere daden met oplettendheid volgen en zijn volharden den moed evenzeer als zijn welgeplaatst gevoel waardeeren.

(B. H).

SAMARANG. — De Pruissche koninklijke Legatie-Secretaris PICHEL en de wetenschappelijke Pruissische Commissie zijn Zaturdag den 10den Augustus alhier aangekomen, en zijn Dingsdag daarop overland naar Batavia vertrokken. *(Sam. Cour.)*

PREANGER REGENTSCHAPPEN. (7 Augustus.) — Ten vervolge van het voorkomende in ons nummer van 10 Augustus jl. kunnen wij omtrent den hoogen waterstand in de rivier Tjimanoek het volgende berigten:

Nadat door regen gedurende eenige dagen het water in bovengenoemde rivier dermate was gerezen, dat de meeste waterleidingen net snel stroomende water niet meer verzwelgen konden, verkreeg dit, nadat het op den 30sten en 31sten Julij en den 1sten Augustus dag en nacht geregend had, den volgenden dag zulk eene kracht, dat de onlangs nieuw gebouwde en stevige hulpbrug, nabij de hoofdplaats Garoet, alsmede de overdekte brug in het district Dermaradja door den fellen stroom werden medegevoerd; dien ten gevolge zijn ook in de nabijheid der rivier Tjimanoek in het distrikt Panambong 38 bouws, in het distrikt Garoet 15 bouws en in het distrikt Soetji 7 bouws, dus te zamen 60 bouws, allen met veel belovend padi-gewas beplant, geheel of gedeeltelijk overstroomd, terwijl op sommige plaatsen het water tot drie voet hoog op den grooten weg stond.

Door het wegslaan van de hulpbrug en de overdekte brug in het Dermaradjasche aan de rivier Tjimanoek is, wat eerstgenoemden brug aangaat, de afvoer van koffij uit Zuid-Bandong voor eenige dagen gestremd; in de passage voor voetgangers heeft men echter door het daarstellen van bamboezen hangbruggen voorzien.

Behalve deze ongelukken hebben twee instortingen plaats gehad van den transportweg van Garoet naar Tjikorai, die echter weder in zooverre hersteld is, dat de weg tot Tjikorai door pedattis kan bereden worden; bovendien kwamen nog twee instortingen in den grooten weg van Garoet naar Wanaradja en Wanakerta, die ook spoedig zullen hersteld zijn.

Na den 3den Augustus hebben de regens eenigzins opgehouden, waardoor het water in de rivier Tjimanoek weder aanmerkelijk is gedaald.

JAPARA. (3 Augustus). — De ongunstige weêrsgesteldheid van de maand Julij heeft voortgeduurd. Tot den 19den Julij waren drooge dagen zeldzaam. Van den 20sten tot den 29sten Julij daarentegen is het weder zeer gunstig geweest en is er toen met vele werkzaamheden goeden voortgang gemaakt; sedert dien tijd tot 2 Augustus zijn weder dagelijks zeer zware regenbuijen gevallen, terwijl de lucht voortdurend bewolkt was. De oogst van suikerriet is, bij voorgaande

jaren, belangrijk ten achteren, hoezeer in weerwil van de ongunstige weêrsgesteldheid de productie per bouw van het geoogste, berekend naar de onzekere gegevens in potten met nog niet ontstroopte suiker, even gunstig is als in het verleden jaar.

Er zijn meer zieken dan gewoonlijk; vooral wordt er veel aan buikziekten geleden.

MADURA. — In den nacht van den 31sten Julij op 1 Augustus en ook gedurende dien dag zijn, zoowel te Pamakasan, als te Sumanap zeer hevige regenbuijen gevallen. De rivier te Pamakasan is zoodanig buiten hare oevers getreden, dat de waterstand hooger was dan die beschreven in ons nummer van den 20sten Maart jl. Verscheidene bruggen hebben min of meer geleden. In de Kotta zijn eenige bamboezen huizen weggespoeld en is de ringmuur van het residentie-erf over eene lengte van dertig ellen ingestort. De hoogte van het water op den daar langs leidenden weg was ruim twee ellen.

Over het algemeen was de toestand van het weder aller ongunstigst voor den zout aanmaak; niet alleen worden door de regens de pannen telkens vernield en met water gevuld, maar gedurende den tijd, waarop het niet regent, is het weder over het algemeen zoo betrokken, dat de uitdamping van het zeewater geheel belet wordt.

De hoeveelheid regen, sedert 1 Januarij tot 2 Aug. te Pamakasan gevallen, bedraagt 2142 Ned. strepen, zijnde 237 strepen meer dan in het geheele jaar 1860 en 327 strepen meer dan in het jaar 1859.

BANJOEMAS. — Ten vervolge van het voorkomende in ons nummer van den 10den Augustus jl., omtrent den hoogen waterstand in de residentie Banjoemas kunnen wij thans mededeelen, dat de rivieren Tenggoeloen en Lagana, tot eene ongekende hoogte buiten hare oevers zijn getreden, waardoor verschillende dessa's van het district Poerwokerto zijn overstroomd. Vijf huizingen, twee praauwen en verschillende andere voorwerpen zijn door den stroom medegevoerd en een karbouw verdronken, terwijl beduidende schade is toegebragt aan verschillende aanplantingen van tweede gewassen; ook zijn 25,500 tabaksplanten vernield.

De schade wordt geschat op ongeveer *f* 466.

MADIOEN. — Op den 29sten en 30sten Julij jl. zijn zware regenbuijen in het gebergte van Poeloeng (afdeeling Ponorogo) gevallen, waardoor verscheidene rivieren buitengewoon gezwollen of buiten hare oevers zijn getreden en de groote weg van Ponorogo naar Koetoe over eene lengte van 3 palen is overstroomd.

De dam nabij de dessa Ngindeng, is geheel en die bij de dessa Wilangan voor één derde gedeelte vernield, terwijl de bruggen bij de dessa's Bandjar en Tagalsari, respectievelijk lang 70 en 60 voeten, geheel zijn weggeslagen; ook de brug van de dessa Boeloe is zoodanig beschadigd, dat die geheel zal behooren te worden afgebroken.

De hierdoor veroorzaakte schadde kan nog niet met zekerheid worden opgegeven.

PATJITAN. (1 Augustus). — Volgens nadere berigten zijn in het district Pangoel, ten gevolge van aldaar plaats gehad hebbende overstroomingen, 107 bouws tagalvelden, die met tweede gewassen waren beplant, verloren gegaan. Op den 29sten en 30sten Julij jl. is de Gedangan-rivier andermaal buiten hare oevers getreden en het water alstoen zoo hoog gerezen, dat het tot aan de vloer van het afdak der pendoppo van de kontroleurs-woning klom. Behalve eenige schade aan de noodbruggen over de Assem en Gedangan rivieren, is het nog niet gebleken, dat die vreemde weêrsgesteldheid, welke de afvoer van het koffijproduct uit het gebergte naar de pakhuizen, in de vlakte van Pangoel gelegen, zeer vertraagt, andere onheilen zou hebben te weeg gebragt. Mogt de weêrsgesteldheid geene gunstige verandering ondergaan en derhalve de hevige regenbuijen aanhouden, waardoor het water in de vlakte al hooger en hooger zal stijgen, dan vreest men, dat het grootste gedeelte van den aanplant der tweede gewassen te Pangoel zal verloren gaan.

Het grootste gedeelte der bevolking in de vlakte te Pangoel verkeerde in den grootsten angst; eenige inlanders hebben met have en vee hunne woningen verlaten en een toevlugtoord in het gebergte gezocht.

De regent, die zich te Pangoel ophoudt, verzuimt niets wat zou kunnen leiden om de in angst verkeerende inlandsche bevolking aldaar zooveel doenlijk gerust te stellen en haar te bewegen, om naar hare dessa's terug te keeren en daardoor volksverloop voor te komen.

Voor zoo ver bekend is, hebben zich de overstroomingen nog niet uitgestrekt tot de vlakten van de districten Patjitan, Semanten en Lorok. Alhoewel het water binnen de boorden der rivieren is teruggetreden. vreest men echter, dat die overstroomingen zich zullen herhalen, daar de regens steeds aanhouden en er geene verandering in de weêrsgesteldheid wordt waargenomen.

Van de in andere residentien uitgebrokene epizoötie is alhier nog geen enkel goval waargenomen.

ZUID- EN OOSTER-AFDEELING VAN BORNEO. *Kolenmijn Oranje Nassau.* — De productie der mijn was gedurende de maand Mei 180 ton stoomkolen van 1000 nederl. pond.

In den loop dezer maand werden 21 kettinggangers gezonden naar de kolenontginning te Koetei, en vertrokken 31 kettinggangers om koeliediensten te verigten bij eene militaire expeditie naar Kandangan.

Koetei. — De gaanderijen in de laag no. 1. hadden op 1 Junij eene lengte bereikt, oostelijk van 33,60 nederl. ellen westelijk van 34 nederl. el. De luchtkoker in de oostelijke gaanderij had eene hoogte van 10 nederl. el en de uitgang voor de luchtwisseling aldaar was lang 10,50 nederl. el.

De luchtkoker in de westelijke gaanderij was doorgedreven ter hoogte van 22 nederl. el. Op 10 nederl. el hoogte boven de gaanderij was de eerste luchtweg aangevangen, die ruim 3 nederl. el lengte had verkregen. Ter hoogte van 22 nederl. el werd de uitgang west no. 1 doorgedreven en was genoegzaam voltooid.

De spoorwegen, die uit de gaanderijen naar den oever worden aangelegd, hadden ieder eene lengte van p. m. 350 ned. el.

De voorraad kolen in de loots bedroeg 140 ton; aan Z. M. stoomschip *Reinier Claessen* en *Bali* werden afgegeven respectivelijk 5 en 47 ton, zoodat enkel uit het drijven der gaanderijen en luchtkokers op het einde der maand Mei waren verkregen 192 ton steenkolen.

Op het einde der maand werden per Z. M. stoomschip *Bali* van Bandjermasin aangebragt 27 bannelingen, zoodat de geheele sterkte toen bedroeg 50 man. Daardoor was de ingenieur der 2de klasse H. F. E. Rant, in staat gesteld om dag en nacht in de gaanderijen oost en west no. 1 te doen arbeiden.

Aan de opvulling en voltooijing van het hoofd of de ladingplaats werd aanhoudend gewerkt, en een der spoorwegen liep reeds tot aan den rivier-oever. Weldra zou een tweede spoorweg ter plaatse kunnen aangelegd worden en later de benoodigde groote kolenloots.

De maand Mei was weder minder gunstig voor den gezondheidstoestand zoo van het europeschen personeel als van de bannelingen, zoodat de ingenieur Rant Relarang niet kon verlaten en zijne onderzoekingen niet verder uitstrekken dan tot de kolenvindplaats nabij soengei-Pranga en de aangrenzende heuvels.

Poeloe Laut. — De vooiman P. J. l'Hoir, naar Bandjermasin opgeroepen heeft Poeloe Laut verlaten.

Te Poeloe Laut lagen bij zijn vertrek 22 ton kolen van den pangeran Abdoel Kadir.

HET GELD TE MAKASSAR.

In een' tijd waarin het Indische muntstelsel in de Javasche dagbladen zoo veelzijdig wordt behandeld, zij het ook ons veroorloofd het circulerend medium van Makassar te bespreken.

In de eerste jaren, nadat deze plaats tot vrijhaven was verklaard, bestond de hoofdzwarigheid, waarmede de kooplieden te kampen hadden, in het remitteren van gelden. Het gewone betaalmiddel toch bestond in duiten, maar de uitvoer van deze naar Java, waarmede Makassar de meeste handelsrelatiën had, was verboden. Zilvergeld was destijds zeer schaarsch en een Hollandsche gulden gold 150, een Mexic. dollar 400 duiten. — Producten kwamen niet in toereikende hoeveelheid en dan nog in de maanden Junij tot October aan de markt. Gedurende de overige maanden van het jaar bleef den handel niets over dan zich van de recepissen te bedienen, die hoofdzakelijk door het Gouvernement werden in omloop gebragt. Voor deze alleen kon men bij 's lands kas wissels op Java bekomen, en bij de groote vraag naar recepissen betaalde men reeds in 1843 twee duiten per gulden agio en steeg deze tot dat men eindelijk in 1853 (in 1852 waren invoeren en verkoopen zeer belangrijk geweest) tien duiten per recepis agio betaald.

Jn de daarop volgende jaren verminderden de aanvoeren aanmerkelijk, doch vermeerderden daarentegen de toevoeren van producten ten gevolge van vermeerderde uitzendingen naar de verschillende plaatsen van productie, zoodat de handelsbalans in evenwigt kwam en de handel in staat was zonder groote zwarigheden (van 1854 tot 1860) aan zijne verpligtingen te voldoen. — Evenwel moet men niet uit het oog verliezen, dat twee bijoorzaken den handel in de laatste jaren in het remitteren krachtdadig ondersteunden:

1o. de in 1858 opengestelde verwisseling van oude duiten tegen zilver, hoe onvolkomen die overigens ook plaats greep.

2o. de Bonische expeditiën, die veel zilvergeld in deze streken in omloop bragten.

Die tijden van betrekkelijk gemak zijn thans echter weder verdwenen, en in den laatsten tijd betaalde men reeds weder drie duiten *agio* voor een zileveren gulden, ja het is genoegzaam zeker, dat in de west-mousson, waarin andere middelen van te remitteren dan per wissel geheel zullen ontbreken, de *agio* nog aanmerkelijk zal stijgen.

Kon nu de handel door middel van een *agio* zich genoegzaam zilvergeld verschaffen, het ongerief ware dan nog niet zoo groot, daar weldra de prijzen der goederen zich daarnaar zouden regelen, maar dit is niet het geval; wel jaagt de concurrentie den prijs van het zilver in de hoogte, maar de verkrijgbare hoeveelheid blijft steeds ontoereikend. Welk een verlammenden invloed een dergelijke toestand op den handel in het algemeen, maar vooral op het directe verkeer met Europa moet hebben, zal wel ieder terstond inzien en tevens begrijpen dat het tegenwoordige muntstelsel den juist nu krachtig zich ontwikkelenden en regtstreekschen handel met Europa, waardoor alleen *Makassar* tot eene stapelplaats voor den oostelijken Archipel, en in plaats van een débouché, eene mededingster van Singapore kan worden, den doodsteek moet geven.

Vroeger toen de handel met Java en Singapore nog minder beduidde, en de Europesche artikelen betrekkelijk goede prijzen haalden, waren al die zwarigheden nog te verduren, daar de Indische handelsvrienden door beter prijzen ten slotte toch nog hunne rekening daarbij vonden, en dan ook eerder in te wijden waren in de mysterien van den recepiskoper en de agio; dan b. v. een Europeesch fabriekant. Thans moet echter de Europesche uitzender nagenoeg met Singaporesche prijzen tevreden zijn, maar mist de voordeelen aan eene groote plaats eigen als meer coulante omzet, meer goedkoope en menigvuldige scheepsgelegenheid en voordeeliger koers. Maar ook voor den koopman hier ter plaatse is de toestand zeer drukkend, want bij het tegenwoordige muntstelsel ontvangt hij de meeste betalingen in oude koperenduiten, die slechts bij den inkoop van producten, hoofdzakelijk dus slechts van Junij tot October te gebruiken zijn. Daarvan is het natuurlijk gevolg, dat ieder, wat hem van December tot Mei in koper wordt betaald, moet deponeren, en het is geen ongewoon verschijnsel bij de meeste firma's in die maanden koper-kassen van vijftig tot honderd duizend gulden te vinden, terwijl zij, zonder eigene middelen, buitendien zeker niet op haren tijd zullen kunnen remitteren. Daargelaten nu het gevaar, een onwettig betalingsmiddel van zeer geringe intrensieke waarde voor een aanzienlijk bedrag in kas te hebben, verliest de koopman aanmerkelijk aan renten, waardoor een groot gedeelte der verdiende commissie-penningen verslonden wordt.

Na deze inleiding wenschen wij de verwisseling van 1858 te bespreken, daar wij aan de ondoelmatige wijze waarop deze heeft plaats gevonden, vermeenen het hoofdzakelijk te moeten wijten, dat de Makassaarsche handelstand onder zoo groote bezwaren gebukt gaat.

In September en October 1858 toen de voorgenomene Bonische expeditie reeds bekend, en het verkeer met de binnenlanden meer of min gestremd was, gaf de regering den handel 45 dagen tijd, om de, sedert eeuwen over het geheele land verspreide duiten in te wisselen. — Het is mogelijk, dat voor Java, dat geheel aan het gouvernement is onderworpen, waar de invloed der hoofden groot en de communicatie geregeld is, zulk een termijn toereikend was; voor een toestand, als waarin Makassar verkeert, was die tijd veel te kort.

Wien is het onbekend welke zwarigheden eene munt-verandering in het beschaafde Europa medebrengt? hoe kan men dan bij mogelijkheid verwachten, dat inlanders, grootendeels bovendien uit omliggende onafhankelijke rijkjes — (aangenomen eens dat het Gouvernementsbesluit overal bekend is geweest, wat men echter wel betwijfelen mag) — naar Makassar zouden stroomen, dagen lang welligt wachten, immers honderd duizend gulden kopergeld te tellen, is zeer tijdroovend, om eindelijk na al dien last en dat oponthoud voor 120 stuks kopergeld, 100 andere stukken terug te ontvangen, want bij de inwisseling was men genoodzaakt een aanzienlijk deel in pasmunt aan te nemen. Dat juist schrikte den inlander af, die gaarne stukken zilvergeld van *een* en *twee en een halve gulden* zoude genomen hebben.

Zoo als te verwachten was, verwisselden slechts de Europesche en eenige hier gevestigde Chinesche en Inlandsche kooplieden, hunnen juist in kas aanwezigen voorraad, die zoo wij ons niet vergissen, ongeveer *f* 300,000 bedroeg.

Zoo als wij reeds boven zeiden, verschafte die verwisseling tijdelijk aan den handel eenig meerder gemak in het remitteren, maar spoedig vertoonde zich het weinig afdoende van den maatregel! Het zilvergeld vloeide weg, en terwijl men zich in Holland waarschijnlijk met het denkbeeld vleit dat het door de natie gebragte offer aan de koloniën een geregeld muntstelsel heeft gegeven en vroeger onregt is hersteld, gaat de voornaamste vrijhaven van de Nederlandsch Indische koloniën onder de oude hinderpalen gebukt, die iedere ontwikkeling van den handel groote moeijelijkheden in den weg leggen.

De handelstand wendde zich daarom al spoedig tot den Gouverneur van dit gewest om een' tweeden termijn van inwisseling te verkrijgen, doch zonder gevolg. De nood klom intusschen hooger en hooger, vooral toen in 1860 de verkoopen zeer aanzienlijk geweest waren, en voelde de handelstand zich genoodzaakt in de maand Maart van dit jaar zich met een request tot de hooge regering te wenden.

Dat request verzocht het navolgende:

1o. Eenen nieuwen termijn van inwisseling der oude duiten van April tot December.

2o. Verlof voor de inlanders om nog 2 à 3 jaren de landrenten in oude duiten te betalen.

3o. Opheffing van het verbod op den uitvoer van nieuwe centen naar Java.

Wij gelooven dat dit request strookte met de inzigten van nu wijlen den Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, en kunnen dus wel aannemen dat het gunstig is ondersteund. De handelstand ontving echter met de mail van Julij een antwoord eenvoudig inhoudende dat in het drievoudig verzoek niet kon getreden worden. Later werden den handel door den Gouverneur van dit gewest de redenen, die tot afwijzing van het request hadden geleid, medegedeeld welke hierop nederkomen:

„Dat de regering van eene nieuwe verwisseling geen gunstig resultaat verwachtte tenzij met aanwending van dwang, 't welk echter niet in de bedoeling van het Gouvernement lag. Waren toch de inlanders dermate gehecht aan de oude duiten, dan zouden zij ook van een' nieuwen termijn voor inwisseling geen partij trekken, men moest daarentegen hunnen afkeer van de nieuwe centen zoeken te overwinnen, door hun begrijpelijk te maken, dat 100 stuks van 480 wigtjes beter zijn dan 120 stuks van 360 wigtjes. Langzamerhand zouden dan de nieuwe centen wel ingang vinden, hetgeen niet zou gebeuren, indien de regering zelf het oude betaalmiddel geene zwarigheden in den weg legde. Even-zoo was de voorslag de duiten bij betaling der landrenten in ontvangst te nemen in strijd met de bestaande bepalingen, en verwacht de regering buitendien daarvan geen resultaat, daar deze maatregel er alleen toe leiden zou de voorliefde der inlanders voor de oude duiten voedsel te geven. Men moest integendeel het gebruik der oude duiten zoo veel mogelijk verhinderen. Acht de handelstand het in haar belang de oude duiten aan te nemen, daarvoor viel wel niets te doen, maar 's lands kas moest zich daarmede niet inlaten. Intusschen zou het bestuur medewerken, door middelen in haar bereik, het vooroordeel tegen de centen te overwinnen.

„De invoer van centen op Java verder, was bij art. 15 der wet van 1 Mei 1854, Nederl. Staatblad No. 75. (Indisch Staatsblad No. 62,) verboden. Wanneer nu al dit verbod welligt uit een algemeen oogpunt beschouwd niet geheel te verdedigen was, zoo was het nogtans voor Makassar nuttig, daar anders de centen uitgevoerd en de inlanders feitelijk niet aan derzelver gebruik gewend zouden worden.

Wij moeten verklaren, dat wij de juistheid der aangevoerde redenen niet kunnen toegeven; hoe kan de inlander er aan denken, de oude duiten te laten varen, zoolang een groot gedeelte van zijn vermogen daarin bestaat. Wel moeten wij met het Gouvernement instemmen, dat de inlanders zelf, niet van een tweeden termijn zullen profiteren, maar de kooplieden hebben immers juist daarom met het oog op den toestand waarin *Makassar* verkeert, eenen termijn van 5 à 6 maanden en wel gedurende de oost-mousson verzocht. In dat tijdperk is het verkeer met de inlanders het levendigst; wanneer nu de Europesche kooplieden zich bereid verklaren voor alle betalingen oud kopergeld, gedurende die periode, van den inlander aan te nemen, dan kunnen deze door inwisseling bij het Gouvernement het voor altijd aan de circulatie onttrekken, en terwijl zulks eene allezins afdoende maatregel is zou alle gedachte aan dwang van zelf vervallen. Wij voor ons zien niet de minste zwarigheid in eene inwilliging van het request van den Makassaarschen handelstand, ten zij — het verlies dat voor het Gouvernement natuurlijk met zulk eene inwisseling gepaard gaat. — Deze reden voert echter het Gouvernement niet aan en zou dezelve ook kwalijk met de goede trouw te rijmen zijn, daar de regering vroeger bij de uitgifte der te ligte duiten de winst heeft genoten, en derhalve thans waar er sprake van is eene door haar geslagene munt buiten omloop te stellen, niet weigeren kan die voor de volle nominale waarde in te wisselen.

Maar zelfs bij een' nieuwen termijn van inwisseling zouden wel niet alle duiten bij de Gouvernements kantoren worden aangeboden, maar steeds een min of meer aanzienlijke hoeveelheid in de binnenlanden blijven circuleren.

Het verlies, dat het Gouvernement bij eene nieuwe inwisseling zoude lijden, schatten wij op *f* 200,000.

Wanneer eenmaal de sommen, die in oud kopergeld de kassen der kooplieden hier telken jare geregeld in- en uitvloeijen, uit de wandeling waren gebragt zoude het niet moeijelijk vallen het zilvergeld ook de facto tot standaard van het handelsverkeer alhier te maken, en zouden dan de oude duiten die welligt nog in de binnenlanden zijn verscholen gebleven, ongeveer dezelfde rol spelen als de zoogenaamde *duit aijam*, welke vroeger in Singapore gangbaar, thans nog bij voorkeur in eenige landen van het Noorden als Paré--Paré, Boengie, enz., waar 3 dezer duiten een Hollandsche duit waard zijn, circuleren; maar op Makassar zelf als munt niet voorkomen.

Wij hebben wel eens de meening hooren uiten, als zouden voortdurend aanzienlijke sommen valsche duiten van Singapore ingevoerd worden, wij gelooven echter dat daarvoor geen enkel bewijs te leveren is, want ofschoon sedert vele jaren in Makassar gevestigd, kunnen wij ter goeder trouw verzekeren nooit van dergelijke aanvoeren iets vernomen te hebben, terwijl wij niet schromen te beweren, dat hadden zulke transacties plaats gevonden, zij ons wel ter oore waren gekomen.

Waarschijnlijk is men tot die meening gekomen door de boven genoemde duit aijam, die echter van geheel verschillenden muntslag (op de eene zijde een' haan, op de andere zijde maleische karakters) onmogelijk voor Hollandsche duiten kunnen worden uitgegeven. Deze duit aijam en de op Balie en Borneo gangbare Chinesche pietjes worden wel in-

gevoerd.

Wat het tweede punt der weigering betreft: het verlof tot betaling der landrenten in oude duiten, zoo wenschen wij daarvoor als een' het bestuur betreffenden maatregel het stilzwijgen te bewaren. Evenwel zoude eene inwilliging daarvan naar onze meening het uit de wandeling brengen der oude duiten krachtig ondersteunen en schijnt het ons dat zulks zonder moeite en schokken te doen zoude zijn.

Eindelijk schijnt de doelmatigheid van het verbod op den uitvoer van koper naar Java, zelfs bij het Gouvernement, niet boven allen twijfel verheven te zijn. Inderdaad, het valt ook moeijelijk te begrijpen, hoe men in Holland, in de 19de eeuw, nog zulk eene bepaling in de muntwet konde opnemen.

Men mag toch wel veronderstellen, dat de nieuwe centen naar juiste staathuishoudkundige begrippen zijn vervaardigd, dat aldus de intrensieke waarde plus de kosten van muntloon zoodanig is, dat zij niet met voordeel na te maken zijn.

Waarom derhalve de uitvoer verboden? want tijdens het vervaardigen dezer wet heeft men toch zeker niet het oog op den exceptioneelen toestand van Makassar gehad. Bij eenen normalen toestand van het muntwezen zal niemand op het denkbeeld komen, pasmunt te gaan uitvoeren, en is, onzes inziens, het verbod volstrekt niet in harmonie met de tegenwoordige begrippen van staathuishouding. Verwacht men van deze maatregel, dat de inlanders tot de ontvangst van de nieuwe centen zullen worden gedwongen, dan vergist men zich zeer. In den eersten tijd maakten de kooplieden geen bezwaar centen te ontvangen, doch bleven deze in hunne kassen liggen, zoodat men genoodzaakt was om verlof tot uitvoer naar Java te verzoeken. Dit verlof werd twee maal gegeven, maar later sloeg men dergelijke verzoeken af, en een handelshuis hier ter plaatse is ons bekend, dat thans sedert een jaar *f* 10,000 onaangeroerd heeft liggen. Dit verbod voert dus niet tot het gewenschte doel: de inlanders tot het aannemen van centen te bewegen. Neen, de regering sta de inwisseling gedurende eenen voldoenden termijn toe, en wij staan er voor in, dat het Gouvernement alhier spoedig toezending van nieuwe centen zal moeten vragen, wmt geschiedt de inwisseling doelmatig zoo moet het spoedig aan pasmunt ontbreken, en Gouvernement en handel zullen weldra de handen ineen moeten slaan om hierin te voorzien.

Zoo wij hooren bestaat bij den handel het plan nogmaals een request over deze zaak, en thans aan zijne Majesteit den koning, te rigten. Laat ons hopen, dat het met een gunstig gevolg bekroond worde!

Blijft de toestand zoo als zij nu is, dan kan het niet missen, of de naauwelijks ontloken handel zal zeer sterk afnemen, en de hoop, dat Makassar een aanzienlijk débouché voor Hollandsche manufacturen zoude worden, waarop de fabriekanten ook met het volste regt mogten rekenen, zal bitter worden teleurgesteld. *(Makassar Weekblad.)*

NEDERLAND.

UTRECHT, 18 Junij. Een onbewolkte hemel en aangename temperatuur beloofde Utrecht's burgerij een genotvollen dag. Reeds vroegtijdig was men dan ook overal druk in de weer, om huizen en straten op het fraaist te versieren. De toevloed van vreemdelingen was zoo talrijk, als men zulks naauwelijks had kunnen verwachten. De extra-treinen bragten ons, zoowel uit Amsterdam, Rotterdam en Arnhem als omliggende plaatsen eene ontelbare menigte aan en de schoone sexe was daarbij op de meest waardige wijze vertegenwoordigd. Des namiddags ten 4 ure verzamelden zich de studenten, die aan de maskerade deelnamen, op het Munsterkerkhof bij de academie en begaf zich de stoet ten 5 ure in beweging. Over het algemeen voldeed de optogt aan aller verwachting.

De volgorde van den trein was deze:

a. Het muziekcorps van het regement veld artillerie, onder directie van den heer kapelmeester Rudersdorff te paard.

b. Eerste groep. De volksverhuizing. Attila en de Hunnen.

(De inval der Hunnen bragt in de woonplaatsen der bewoners van ons werelddeel eene geheele verandering te weeg. De eerste woeste horden dezer volkeren kwamen langzamerhand in aanraking met de Romeinen, waardoor zij eenige meerdere beschaving ontvingen en tevens hunne zucht naar pracht en weelde geprikkeld werd. Op hunne togten, waarvan er hiereen wordt voorgesteld, zitten de opperhoofden te paard, terwijl de overigen te voet de wagens, waarop zich hunne vrouwen en kinderen bevinden, begeleiden).

c. Tweede groep. Heldentijdvak der Germanen. Hoofdpersonen uit het Nibelungen-lied.

(Dit gedicht bij uitnemend geschikt om het heldentijdvak der Germanen te vertegenwoordigen, heeft tot hoofdpersoon Siegfried, den dapperen held uit Nederland, zoon van Siegmund en Siegelinde te Santen, niet ver van den Rijn. Uit dit voortbrengsel der Germaansche poëzy wordt hier eene voorstelling gegeven der 10de aventuur, waarin de prachtige optogt beschreven wordt van Siegfried met zijne bruid Chriemhilde, en Gunther met zijne bruid Brunehilde naar Worms).

d. Derde groep. De vereeniging van het Germaansch, Romeinsch en Christelijk beginsel. Het hof van Karel den Groote.

(Door de magtige hand van Karel den Groote werden de weinige lichtpunten der nog overgebleven beschaving opgezocht en aangewakkerd, om tot grondslagen te dienen eener nieuwe verlichting. Hij trachtte de drie elementen te vereenigen, die eerst bij het einde der middeneeuwen zamen zouden smelten).

e. Vierde groep. De vereeniging der Christenvolken tegenover het Mahomedanisme. De derde kruistogt.

(Onder de kruistogten, welke de verschillende natien zoo zeer met elkander in aanraking bragten, en de oorzaak waren van de verspreiding der Oostersche zeden en beschaving over Europa moet de derde kruistogt op den voorgrond worden geplaatst. Eene zamenkomst der verschillende edelen onder de beide koningen, welke de kruisbanier met geestdrift hadden opgenomen in de legerplaats van St. Jean d'Acre, is uit de verschillende tooneelen, welke deze kruistogt opleverde, voor deze voorstelling gekozen).

f. Vijfde groep. De opkomende vrijheid, magt en invloed van den derden stand. Filips van Artevelde en de voornaamste Vlaamsche burgers in 1382.

(Wij zien omstreeks de helft der 14de eeuw de Germaansche vrijheidszucht met vernieuwde kracht ten strijde trekken tegen de onderdrukking van den zoo lang oppermagtigen adel en de willekeur der vorsten. Vooral was Vlaanderen het tooneel van dien lang voorbereiden strijd voor burgerlijke vrijheid en menschelijke regten. Filips van Artevelde bezielde daar de menigte met ongekende geestdrift. Deze groep stelt voor den Ruwaert met zijne voornaamste bevelhebbers en eenige der aanzienlijkste burgers, welke in Julij 1382 in gezantschap naar het Engelsche hof vertrokken.)

g. Zesde groep: De invloed der klassieke beschaving. Het hof van Lorenzo de Medicis.

(Het schitterende tijdperk der geschiedenis van Lorenzo de Medicis, den talentvollen staatsman en geleerde, aan wien de Europesche beschaving zoo veel is verpligt. Kunsten en wetenschappen werden door hem zoo veel mogelijk begunstigd. Lorenzo de Medicis met zijne vrienden en gunstelingen, Florentijnsche geleerden en kunstenaars, wordt hier voorgesteld.)

h. Zevende groep. Het bekend worden der Europeërs met andere werelddeelen. Columbus en togtgenooten. Vasco de Gama met gevolg.

(Een nieuw tijdperk opende zich in de 15de eeuw voor handel en nijverheid door de verschillende ontdekkingstogten, waarmede de Portugezen waren begonnen. De onbekendheid met den toestand dezer aarde was echter een beletsel, dat velen dier ontdekkingen in den weg stond. Het einde der 15de eeuw zag echter door twee mannen van geestkracht, moed en volharding eene rijke bron van welvaart geopend, en krachtigen invloed uitgeoefend op den Europeschen koophandel door hunne met vrucht bekroonde ontdekkingsreizen. Deze beide mannen waren Columbus en Vasco de Gama, die zich daardoor een onvergankelijken roem hebben verworven).

i. Achtste groep. Het ontstaan der vrijheid van denken. Allegorische voorstelling.

(Een wagen, getrokken met zes paarden, waarop eene allegorie, welke het vrij worden van den menschelijken geest van onkunde en vooroordeel aan het einde der middeneeuwen voorstelt. Eene vrouw met de eene hand rustende op een kolom, het beeld der kracht, heft met de andere hand den fakkel der verlichting op. De ketenen, die haar boeijen, zijn verbroken en met opgeheven hoofd schouwt zij de toekomst met zelfvertrouwen tegen. Aan hare voeten ligt een gedrocht, de duisternis voorstellende, terwijl achter haar een zetel als zinnebeeld van magt is geplaatst; voor op den wagen bevindt zich op eene rots een adelaar, een olijftak dragende, als beeld der overwinning.)

k. Het muziekcorps van het regement rijdende artillerie van Arnhem, onder directie van den kapelmeester Nürenberger.

De maskerade commissie bestond uit de Heeren: J. W. Verschoor, W. A. van Hoek, C. J. Sickesz en P. Verloren Jr.

Orde-commissarissen, de HH.: J. J. van Geuns, F. E. G. Selle, A. Greebe, E. A. G. van Hoogenhuize, H. Holm. In fantaisie costuum met oranje écharpes.

De costumes waren prachtig, doch tevens volkomen in overeenstemming met den tijd, waarop de voorstellingen doelden; de paarden waren bij uitnemendheid fraai opgetoomd. Des avonds ten 9 ure werd de illuminatie ontstoken, welke Utrechts grijze wallen in eene zee van licht, in een tooverpaleis herschiep; het geheel leverde een indrukwekkend gezigt op. De lange grachten en straten waren onafgebroken gu irlandes-gewijze verlicht en met groen versierd; veelkleurige ballonnen gaven aan dat alles een fantastischen tint. Enkele gebouwen waren geheel met gas verlicht; weder anderen hadden toepasselijke chassinetten in transparant-verlicht, waarop men Minerva, Mars, Cambrinus en anderen zag voorgesteld. Overal was het „sol justitiae illustra nos" en het „floreat Academia" als motto gekozen. Duizende toeschouwers te voet en in rijtuigen doorkruisten tot laat in den nacht de stad, waarvan de meesten zeer zeker hoogst voldaan huiswaarts zullen keeren. Na afloop der maskerade begaven zich de studenten naar de societeit, waar eene hartelijke en opgewondene vrolijkheid heerschte en in menigen dronk werd de 18de Junij, de Waterloo dag, in herinnering gebragt. Alles liep in de meest gewenschte orde af.

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 Junij. — De heer Mirès zal heden even als eergisteren weder onder behoorlijk toezigt aan het bureau van het *Journal des Chemins de Fer* arbeiden. Het is thans zeker, dat de medebeschuldigde Solar de behandeling der zaak niet zal bijwonen. In een brief, aan een zijner vrienden alhier geschreven, meldt hij uit Engeland, dat zijn gezondheidstoestand hem tot dat besluit noopt, daar de minste gemoedsaandoening zijn leven in gevaar zou brengen.

— Gisteren is de heer de Limayrac tot redacteur van de *Pays* benoemd ter vervanging van den heer Granier de Cassagnac, die in afwachting der uitgave van zijn nieuw blad *L' Univers* redacteur van den *Constitutionnel* wordt. De heer Limayrac zal 2000 frs. per maand ontvangen.

— De toestand van Koningin Victoria is verergerd. Hare ziekte is begonnen met eene onoverwinnelijke droefgeestigheid, waarop zich weldra kenteekenen van verstandsverbijstering vertoonden. Dit laatste bleek vooral daarin, dat zij herhaaldelijk zonder eenige aanleiding hare ministers bijeen riep, waarover Lord Palmerston zich zelfs min of meer geraakt betoonde. In Engeland wordt haar toestand zorgvuldig verborgen gehouden; uit gevoel van eerbied voor den troon spreekt niemand er over, maar dit neemt niet weg dat die toestand een zeer ernstig karakter aanneemt en er zich verontrustende kenteekenen openbaren. Men spreke reeds van het plan om Prins Albert tot regent te benoemen.

PARIJS, 15 Junij. — Er zijn hier twee meisjes gearresteerd, die eene vrij zonderlinge industrie bij de hand hadden genomen, om zich van kleine voorwerpen van waarde meester te maken. Zij droegen namelijk een kanarievogeltje in een kooitje bij zich, hetwelk zij, voor een winkel gekomen, ongemerkt openden, terwijl alsdan het vogeltje, dat er op gedresseerd was, uit het kooideurtje vloog, naar binnen fladderde en zich op eene winkelkast of eenig ander voorwerp in de hoogte nederzette. De beide meisjes snelden dan natuurlijk den vlugteling achterna en te midden van de beweging, welke alsdan in den winkel ontstond, wisten zij een aantal kleinigheden weg te kapen. Het vogeltje, hetwelk er op was afgerigt om op een bepaald teeken of gefluit zich door een zijner meesteressen te laten vangen, werd alsdan vervolgens weder in de kooi geplaatst, waarna het tweetal zich onder de meest beleefde dankbetuigingen voor de bewezene hulp dadelijk verwijderde. Nadat die toeleg op onderscheidene plaatsen was gelukt, werd het ware van de zaak evenwel bij een ander winkelier dadelijk gemerkt, door de verdwijning van eenig geld, hetwelk iemand juist bezig was op de toonbank uit te tellen. Door die spoedige ontdekking is het dan ook gelukt de beide meisjes in hechtenis te nemen. Het is gebleken dat zij weezen zijn en dat zij zich op die manier van eene menigte linten, handschoenen, kanten, taartjes, suikergebakjes enz. hebben meester gemaakt.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 10 Junij. — Gedurende de jongst verloopen dagen hebben zich herhaalde malen buitengewoon zware onweders boven Elberfeld, Hagen en omstreken ontlast. Een der dagbladen, in de eerstgenoemde stad het licht ziende deelt insgelijks dit feit mede en voegt er bij: Voor vele jaren is de laatste bliksemafleider alhier weggeruimd. Het plaatsen van een dergelijk toestel schijnt hier minder noodzakelijk te zijn dan elders, want voor onze stad leveren onweders weinig gevaar op. Daarenboven het vertrouwen op Gods almagt is de beste bliksemafleider en een zoodanige staat op elk paleis en op de schamele woning des behoeftigen, want daarvoor is slechts een innig gebed noodig, voortvloeit uit een rein en opregt gemoed. Een der andere dagbladen dit mededeelende laat er op volgen, dat bij de onweders, welke dezer dagen hebben gewoed, een bliksemstraal te Elberfeld in een huis is geslagen en een timmermansleerling derwijze heeft getroffen, dat hij geheel lam ter neder ligt. Hieruit zou men ligtelijk tot de onderstelling kunnen komen, dat de uitvinding van Franklin ook voor onze stad hare nuttigheid kan hebben, voegt bedoeld blad er bij. Te Hagen viel gedurende het onweder op den 8sten een zoo zware regen, dat de schooljeugd des avonds niet zonder gevaar naar huis zou hebben kunnen terugkeeren, ware het niet dat de burgemeester dier plaats de kinderen met zijn rijtuig naar de ouderlijke woning had gebragt.

WEENEN, 10 Junij. — Uit Athene wordt van den 4den dezer gemeld, dat de militaire zamenzwering zeer uitgebreide vertakkingen heeft. Zij had niets minder ten doel, dan Koning Otto te noodzaken naar Beijeren terug te keeren. Een groot aantal zamenzweerders is gearresteerd; van de artillerie te Athene bevonden zich slechts twee officieren op vrije voeten. De gisting bij het leger en het volk is zeer groot: het schijnt dat de regering door de plaats gehad hebbende arrestatien de nationale beweging niet heeft tegengegaan, want bijna alle Grieken verlangen de vervallen-verklaring van Koning Otto van den troon. Onder de garresteerden, tegen welke eene beschuldiging van hoog verraad ingebragt, bevindt zich ook Russisch officier, Bulgaris genaamd, hetgeen waarschijnlijk aanleiding zal geven tot vertoogen van de zijde der Russische legatie te Athene.

FRANKFORT, 11 Junij. — Te Altdorf, in het kanton Uri, is voor een paar dagen een standbeeld ter eere van Willem Tell opgerigt. Het staat op een boogschot afstands van de plek, waar Geslers hoed op de lans was geplaatst, welken elk voorbijganger moest groeten. Het bedoelde standbeeld is van reusachtige afmetingen.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	Flag	Naam van het Schip	den Gezagvoerder.	Grootte van 't schip in Lasten.	van waar gekomen.	wanneer geseild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agenten.
Aug. 19	Nederl.	Cornilis Gips.	M. v R. v. Alkunade.		Hongkong.		geen.	Soerabaija.	B. Kopersmit & Co.
„ —	„	Johanna Elizabeth.	H. S. van Hein.		Samarang.		„	„	
„ —	Ned. Ind.	Al Rachmanie.	Hadjie Moht. Hassan.		P. v. Baud.		„	„	Gezagvoerder.
„ —	„ „	Carolina.	Pa Robiah.		Pasoer.		„	„	van de Dongen.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Aug. 18	Nederl. Ind.	Hing Thaij.	Kakar.	Balie.
„ —	„ „	Noorhasiem.	Said Mohamat Madchie.	Sumbawa.
„ —	„ „	Riengit.	To Sarie.	Balie.
„ —	„ „	Columbus Aimansoor.	Said Aloei bin Alie Sahap.	Grissee.
„ —	„ „	Balheer.	Mohamat Saad.	Banjermasing.
„ 19	Z. M. „	Stoomschip het Loo.	Kapt. Luit. ter-zee W. C. Klis.	Koerstellende om de Oost.

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsche	Geertruida.	Sobels.	Onbepaald.	Fraser Eaton & Co.
Bremische	Energie.	J. R. Meijer.	Nederland.	„ „ „ „
Engelsche	Seaforth.	Bloomfield.	„ via Padang.	„ „ „ „
Nederlandsche	Peking.	Kroese.	Amsterdam.	B. Kopersmit & Co.
	Concurrent.	van der Harst.	Nederland.	E. ten Brinck & Co.
„	Quatre Bras.	Nieuwenhuijs.	„	Schimmelpenninck & Co.
„	Zeeploeg.	J. van Wijngarden.	„	„ „ „
„	Helen Louisa.	Metzelaar.	Grissee.	Adam & Co.
Engelsche	Elise Goddard.	J. Gascoigne.	Australie.	P. Kervel & Co.
„	Jeannie.	W. Davies.	Ostralie.	„ „ „ „
Nederlandsche	Eersteling.	C. de Zeeuw Bagchus Wz.	Nederland.	J. F. van Leeuwen & Co.
	Baron van Polland van Rozendaal.	A. Hoogenstraten.	Ter bevrachting.	B. J. van Eck & Co.
„	Alblaserwaard.	van Linden.	Holland.	„ „ „ „ „ „
„	Margaretha Johanna.	Verschuur.	Nederland.	Hill Broekman & Co.
Zweedsche	India.	Tuuch.	Canaal for orders.	Mathieu Ebbe Ruijs & Co.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16.— Nominaal.

WISSELKOERS @ *f* 99½ pari.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ **LE ROY & CO** TE SOERABAYA.